

Spis treści

Przedmowa.....	11
CZĘŚĆ I: WPROWADZENIE DO EKONOMII	15
Rozdział 1. Podstawowe zagadnienia ekonomii	
1.1. Etymologia terminu ekonomia	16
1.2. Pojęcie, funkcje i nowa systematyka ekonomii	17
1.3. Ekonomia pozytywna i normatywna.....	20
1.4. Koncepcja <i>homo oeconomicus</i>	20
1.5. Metoda ekonomii	23
1.6. Pojęcie i cechy potrzeb ludzkich	26
1.7. Hierarchizacja potrzeb	29
1.8. Środki zaspokajania potrzeb ludzkich.....	31
1.9. Zasoby i strumienie.....	33
1.10. Problem rzadkości i pojęcie kosztu alternatywnego	36
1.11. Krzywa możliwości produkcyjnych	37
1.12. Model prosty okrężnego obiegu dochodów.....	42
1.13. Narzędzia ekonomisty i sposoby prezentacji zjawisk ekonomicznych	43
Podsumowanie	47
Podstawowe pojęcia	48
CZĘŚĆ II: POPYT I PODAŻ	49
Rozdział 2. Mechanizm funkcjonowania rynku	
2.1. Rynek i jego rodzaje.....	50
2.2. Popyt i jego determinanty.....	53
2.3. Podaż i determinanty podaży	59
2.4. Równowaga rynkowa w krótkim okresie	64
2.5. Rynkowe skutki zmiany popytu i podaży	68
2.6. Równowaga rynkowa w długim okresie	72
2.7. Model pajęczyny	74
Podsumowanie	78
Podstawowe pojęcia	79
Rozdział 3. Elastyczność popytu i podaży	
3.1. Pojęcie elastyczności funkcji	80
3.2. Cenowa elastyczność popytu	81
3.3. Mieszana elastyczność popytu.....	88
3.4. Dochodowa elastyczność popytu	90
3.5. Cenowa elastyczność podaży.....	92
3.6. Mierzenie siły reakcji popytu na zmiany czynników determinujących	98

Podsumowanie	103
Podstawowe pojęcia	104
CZĘŚĆ III: KONSUMENT	105
Rozdział 4. Teoria wyboru konsumenta	
4.1. Konsument jako podmiot gospodarczy	106
4.2. Zachowania konsumentów na rynku	108
4.2.1. Treść i zakres pojęcia „zachowanie się konsumenta”	108
4.2.2. Racjonalność zachowań konsumentów	109
4.2.3. Irracjonalność zachowań konsumentów	111
4.3. Kluczowe mikroekonomiczne teorie i koncepcje konsumpcji – wprowadzenie	112
4.3.1. Teoria użyteczności kardynalnej	112
4.3.2. Teoria użyteczności ordynalnej (porządkowej)	114
4.3.3. Teoria ujawnionych preferencji	117
4.4. Użyteczność miarą satysfakcji z konsumpcji	120
4.4.1. Użyteczność a konsumpcja	120
4.4.2. Zasada malejącej użyteczności marginalnej	122
4.5. Równowaga konsumenta w ujęciu kardynalnej teorii użyteczności	123
4.6. Teoria krzywych obojętności	126
4.6.1. Krzywe obojętności	127
4.6.2. Ograniczenia wyboru konsumenta	135
4.6.3. Optimum konsumenta	141
4.7. Nadwyżka konsumenta	145
4.8. Paradoks wartości	148
Podsumowanie	149
Podstawowe pojęcia	150
Rozdział 5. Teoria popytu konsumenta	
5.1. Wpływ zmiany dochodu konsumenta na popyt	151
5.1.1. Prawa Engla i krzywe Engla dla różnych grup dóbr	151
5.1.2. Konstrukcja krzywej dochód-konsumpcja i wyprowadzenie krzywych Engla	154
5.1.3. Funkcje Törnquista	162
5.2. Wpływ zmiany ceny dobra na popyt konsumenta	163
5.2.1. Konstrukcja krzywej cena-konsumpcja i wyprowadzenie krzywej popytu indywidualnego	163
5.2.2. Zagregowane krzywe popytu indywidualnego	167
5.3. Dochodowa krzywa konsumpcji i cenowa krzywa konsumpcji a funkcja popytu konsumenta	170
5.4. Efekt substytucyjny i efekt dochodowy zmiany ceny	173
5.4.1. Ujęcie J.R. Hicksa	173

5.4.2. Ujęcie E. Słuckiego	184
5.4.3. Dualność problemu wyboru konsumenta	190
5.5. Kompensacyjna i ekwiwalentna zmiana dochodu	191
5.6. Nietypowe zachowania konsumentów na rynku.....	194
5.7. Zastosowanie teorii wyboru konsumenta	198
5.7.1. Podstawy wyboru ilości czasu pracy i czasu wolnego.....	198
5.7.2. Krzywa podaży pracy	203
5.7.3. Efekt substytucyjny i dochodowy zmiany płacy.....	207
Podsumowanie	209
Podstawowe pojęcia	211
CZĘŚĆ IV: PRODUCENT	213
Rozdział 6. Teoria produkcji	
6.1. Przedsiębiorstwo i przedsiębiorca	214
6.2. Rodzaje przedsiębiorstw i kryteria ich podziału	217
6.3. Zysk i jego rola w działalności przedsiębiorstwa	222
6.4. Funkcjonowanie przedsiębiorstwa a kryterium czasu	223
6.5. Jednoczynnikowa funkcja produkcji.....	223
6.6. Dwuczynnikowa funkcja produkcji.....	229
6.6.1. Izokwanta	231
6.6.2. Elastyczność substytucji.....	238
6.6.3. Izokwanty i korzyści skali	239
6.6.4. Zmiany technologii – postęp techniczny.....	241
6.6.5. Izokoszta	243
6.6.6. Optimum produkcji.....	247
6.6.7. Ścieżka ekspansji produkcji.....	249
Podsumowanie	253
Podstawowe pojęcia	255
Rozdział 7. Teoria kosztów i zysku	
7.1. Koszty ekonomiczne a księgowe.....	256
7.2. Krótkookresowe koszty produkcji	257
7.3. Zależności między funkcją produkcji i funkcją kosztów w krótkim okresie	268
7.4. Kształtowanie się kosztów produkcji pod wpływem czynników zewnętrznych	270
7.5. Koszty produkcji w długim okresie a korzyści skali	272
7.6. Długookresowe koszty produkcji.....	273
7.7. Zysk i jego rodzaje	277
7.8. Zależności między poziomem wyniku ekonomicznego a przychodem całkowitym i kosztem całkowitym.....	281

Podsumowanie	283
Podstawowe pojęcia	285
CZĘŚĆ V: STRUKTURY RYNKU	287
Rozdział 8. Konkurencja doskonała	
8.1. Pojęcie i funkcje konkurencji w teorii ekonomii.....	288
8.2. Modele rynku – wprowadzenie	290
8.3. Założenia modelu konkurencji doskonałej.....	292
8.4. Mankamenty konkurencji doskonałej	293
8.5. Funkcja popytu przedsiębiorstwa doskonale konkurencyjnego	294
8.6. Równowaga krótkookresowa konkurenta doskonałego.....	295
8.7. Krótkookresowa podaż przedsiębiorstwa i gałęzi produkcji w modelu konkurencji doskonałej	308
8.8. Nadwyżka producenta.....	309
8.9. Równowaga długookresowa konkurenta doskonałego.....	312
8.10. Długookresowa krzywa podaży gałęzi w modelu konkurencji doskonałej	314
Podsumowanie	316
Podstawowe pojęcia	318
Rozdział 9. Monopol pełny	
9.1. Pojęcie i założenia monopolu pełnego.....	319
9.2. Przychód marginalny i cena w monopolu	320
9.3. Cenowa elastyczność popytu a maksymalizacja zysku monopolisty	322
9.4. Równowaga krótkookresowa w modelu monopolu.....	324
9.5. Długookresowa równowaga monopolu.....	331
9.6. Samoograniczenie cenowe monopolu.....	333
9.7. Podaż monopolu w krótkim okresie.....	334
9.8. Monopol naturalny.....	335
9.9. Polityka państwowa wobec monopolu naturalnego	338
9.10. Ustawodawstwo antymonopolowe.....	341
9.11. Dyskryminacja cenowa na rynku monopolu pełnego	343
9.11.1. Dyskryminacja cenowa pierwszego stopnia	344
9.11.2. Dyskryminacja cenowa drugiego stopnia.....	345
9.11.3. Dyskryminacja cenowa trzeciego stopnia	347
9.12. Międzyokresowa dyskryminacja cenowa	349
9.13. Porównanie konkurencji doskonałej i monopolu pełnego	353
Podsumowanie	355
Podstawowe pojęcia	357
Rozdział 10. Konkurencja monopolistyczna	
10.1. Założenia konkurencji monopolistycznej	358
10.2. Krzywa popytu w warunkach konkurencji monopolistycznej	360

10.3.	Równowaga krótkookresowa konkurenta monopolistycznego.....	361
10.4.	Równowaga przedsiębiorstwa na rynku konkurencji monopolistycznej w długim okresie.....	366
10.5.	Konkurencja niecenowa	368
10.6.	Konkurencja monopolistyczna a konkurencja doskonała	369
10.7.	Miary koncentracji i konkurencyjności rynku	371
10.7.1.	Współczynnik koncentracji rynku.....	371
10.7.2.	Wskaźnik Herfindahla–Hirschmana	372
10.7.3.	Indeks gradientowy konkurencyjności rynku	374
10.7.4.	Indeks Lerner'a	374
	Podsumowanie	376
	Podstawowe pojęcia	377
Rozdział 11. Teorie oligopolu		
11.1.	Założenia konkurencji oligopolistycznej	378
11.2.	Duopol.....	379
11.2.1.	Model Cournota.....	380
11.2.2.	Model Bertranda.....	386
11.2.3.	Model Edgewortha.....	387
11.2.4.	Model Chamberlina	389
11.2.5.	Model Stackelberga	390
11.3.	Modele oligopolu	394
11.3.1.	Model załamanej krzywej popytu	394
11.3.2.	Model oligopolu P. Sylos-Labiniego.....	396
11.4.	Teoria rynków spornych.....	399
11.5.	Przywódstwo cenowe	401
11.6.	Modele oligopolu oparte na teorii gier.....	404
11.6.1.	Teoria gier	404
11.6.2.	Strategia dominująca	406
11.6.3.	Gry o stałej sumie.....	407
11.6.4.	Gra o sumie niezerowej.....	409
11.7.	Formy porozumień monopolistycznych	410
11.8.	Przedsiębiorstwo w erze „nowej gospodarki”	416
11.9.	Porównanie modeli rynku.....	420
	Podsumowanie	421
	Podstawowe pojęcia	423
Rozdział 12. Decyzje producenta a niepewność i ryzyko		
12.1.	Pojęcie i rodzaje niepewności	424
12.2.	Pojęcie ryzyka – semantyka i typologia	426
12.3.	Kontrowersje wokół rozróżnienia niepewności i ryzyka.....	429
12.4.	Metody pomiaru ryzyka oraz kryteria oceny decyzji w warunkach niepewności.....	431

12.5. Podejmowanie decyzji w warunkach ryzyka	433
Podsumowanie	441
Podstawowe pojęcia	442
CZĘŚĆ VI: RYNKI CZYNNIKÓW PRODUKCJI	443
Rozdział 13. Rynek czynników wytwórczych	
13.1. Popyt na czynniki wytwórcze – wprowadzenie	444
13.2. Popyt na czynniki wytwórcze w warunkach konkurencji doskonałej i niedoskonałej	445
13.3. Efekty substytucyjny i dochodowy zmiany ceny czynników produkcji	449
13.4. Wpływ cenowej elastyczności popytu na zatrudnienie czynników produkcji	451
13.5. Podaż czynników wytwórczych w warunkach konkurencji doskonałej i niedoskonałej	452
13.6. Wielkość zatrudnienia czynnika wytwórczego i jego cena w różnych strukturach rynku	454
13.7. Renta ekonomiczna i wynagrodzenie transferowe	456
13.8. Rynek pracy	458
13.8.1. Popyt na pracę i podaż pracy	459
13.8.2. Doskonale konkurencyjny rynek pracy	463
13.8.3. Przyczyny różnicujące poziom płac	467
13.8.4. Monopson	469
13.8.5. Monopol na rynku pracy	471
13.8.6. Monopol bilateralny na rynku pracy	472
13.8.7. Równowaga na rynku pracy w długim okresie	473
13.9. Rynek kapitałowy	475
13.9.1. Popyt na kapitał i podaż kapitału	476
13.9.2. Oprocentowanie składane i dyskonto	478
13.9.3. Kryteria wyboru wariantu inwestycyjnego	479
13.10. Rynek ziemi	486
Podsumowanie	488
Podstawowe pojęcia	491
CZĘŚĆ VII: EKONOMIA SEKTORA PUBLICZNEGO	493
Rozdział 14. Ekonomia dobrobytu	
14.1. Pojęcie i przedmiot ekonomii dobrobytu	494
14.2. Optimum Pareta w sferze konsumpcji	497
14.3. Optimum Pareta w sferze produkcji	499
14.4. Istota i warunki optimum ogólnego	503
14.5. Optimum Pareta dla całej gospodarki	506
14.6. Dynamizacja optimum Pareta i maksymalizacja dobrobytu społecznego z zastosowaniem funkcji Lagrange'a	509

14.7. Optimum gospodarki w praktyce – zasada <i>second-best</i>	512
14.8. Ceny i dobrobyt społeczny w konkurencji doskonałej	513
14.9. Zasada kompensacji	514
Podsumowanie	518
Podstawowe pojęcia	519
Rozdział 15. Niedoskonałości mechanizmu rynkowego i rola rządu	
15.1. Efekty zewnętrzne	520
15.1.1. Koszty zewnętrzne	520
15.1.2. Korzyści zewnętrzne	522
15.2. Efekty zewnętrzne a prawa własności	523
15.3. Teoria efektów zewnętrznych Paula A. Samuelsona	526
15.4. Paradoks głosowania	527
15.5. Dobra publiczne a dobra prywatne	531
15.6. Gospodarka z dobrami publicznymi i dobrami prywatnymi a optimum Pareta	534
15.7. Równowaga E.R. Lindahla	535
15.8. Problem gapowicza	537
15.9. Asymetria informacji	539
15.10. Oddziaływanie państwa na decyzje podmiotów gospodarczych	542
15.11. Teoria wyboru publicznego	550
Podsumowanie	554
Podstawowe pojęcia	557
Bibliografia	558
Wykaz symboli	567